

Het Apostolisch Genootschap

in liefde werken aan een *menswaardige* wereld

**Handreiking voor het werken met jeugd in
Het Apostolisch Genootschap**

Documentgegevens

Naam : Handreiking voor het werken met jeugd in Het Apostolisch
Genootschap
Eigenaar : Portefeuillehouder jeugdbeleid in het bestuur
Versienummer : Versie 1.00
Publicatiedatum : 15 augustus 2014
Reviewdatum :

NB: Bij een geprinte versie van de Handreiking dient de publicatiedatum altijd gecontroleerd te worden met de elektronische versie van het document die beschikbaar is via de intranetsite van Het Apostolisch Genootschap.

Inhoudsopgave	pagina
1. Inleiding en doel van deze handreiking	5
2. Rolomschrijving jeugdverzorgers	5
a. Doelstelling jeugdverzorging.....	5
b. Profiel jeugdverzorgers.....	6
c. Taken jeugdverzorgers	6
d. Organisatie jeugdverzorging	6
e. Kernkwaliteiten.....	6
f. Attitude	7
g. Kwaliteiten	7
3. Gedragscode en handelingsadviezen	7
3.1 Op wie de gedragscode van toepassing is.....	7
3.2 Grenzen aan het werken als jeugdverzorger	8
3.2.1. Wettelijke grenzen, geheimhouding en plicht tot melding	8
3.2.2. Professionele grenzen.....	8
3.2.3. Persoonlijke grenzen.....	8
3.2.4. Morele grenzen	8
3.3 Handelingsadviezen bijzondere situaties, zoals kindermishandeling en huiselijk geweld.....	12
3.3.1. Definities	12
3.3.2. Wat te doen?	13
Verklarende woordenlijst.....	14

1. Inleiding en doel van deze handreiking

In toenemende mate wordt onderkend dat jeugdverzorging een belangrijke vorm van zielsverzorging c.q. geestelijke verzorging is. In de hierna opgenomen nieuwe rolomschrijving van de jeugdverzorger wordt dit tot uitdrukking gebracht. Uit deze rolomschrijving blijkt dat de taak van jeugdverzorger in een aantal aspecten overeenkomsten vertoont met die van geestelijk verzorger in het genootschap (zoals de dienende en de priester), terwijl de handreiking voor geestelijk verzorger niet op jeugdverzorger van toepassing is. Uit onze visie op jeugd en jeugdverzorging vloeit voort dat we voor onze jeugdigen een veilige plaats willen creëren. Dit maakt het wenselijk dat er met deze handreiking een gedragscode voor het werken met onze jeugd wordt geïntroduceerd. Deze handreiking is een landelijke richtlijn voor jeugdkringverzorging die gebaseerd is op artikel 3.2. lid 8 van de Statuten van Het Apostolisch Genootschap. In de toekomst wordt deze handreiking opgenomen in het Huishoudelijk Reglement van het genootschap.

In hoofdstuk 3 van de handreiking is de gedragscode opgenomen. Met deze gedragscode wordt beoogd de grenzen in het contact tussen jeugdverzorger en de minderjarigen die aan hun zorg zijn toevertrouwd, te verduidelijken en vast te leggen, dit ter bescherming van de minderjarige en de jeugdverzorger zelf. Ook zijn er in dit hoofdstuk voor bijzondere situaties handelingsadviezen beschreven. De gedragscode en de handelingsadviezen kunnen ook als afzonderlijk stuk, los van de handreiking, aan bijvoorbeeld begeleiders van uitgaansdagen en jeugdkampen worden uitgereikt.

Vanwege haar brede uitwerking wordt deze handreiking ook onder de aandacht gebracht van de geestelijk verzorger binnen het genootschap.

Met de inwerkingtreding van deze handreiking worden de werkzaamheden van de vertrouwenspersoon binnen Het Apostolisch Genootschap uitgebreid met het aandachtsgebied jeugd. Deze uitbreiding van de werkzaamheden van de vertrouwenspersoon zal algemeen bekend worden gemaakt.

Indien u vragen hebt over de inhoud van deze handreiking, kunt u zich wenden tot de afdeling jeugd en zielsverzorging via jeugd@apgen.nl.

Daar waar in deze handreiking 'hij' staat, kan ook 'zij' worden gelezen.

2. Rolomschrijving jeugdverzorger

a. Doelstelling jeugdverzorging

De jeugdverzorging bieden we vanuit de visie dat elk kind wordt geboren met het door God gegeven talent om lief te hebben. In ons genootschap willen we elk kind de kans geven dit talent te ontwikkelen. Dat leggen we vast in de doopbelofte. Ouders beloven er alles aan te zullen doen hun kind zo te begeleiden dat het een liefhebbend en waardig mens kan zijn. Zij zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor de overdracht van het apostolische gedachtegoed. Ze kunnen daarbij altijd een beroep doen op de apostel. De gemeenschap belooft hiertoe een geestelijk klimaat van warmte en ruimte te bieden. Deze belofte heeft gevolgen voor ons gedrag, onze houding en het klimaat waarbinnen we onze jonge mensen ontmoeten. We willen in liefde, bewust en vanuit bovenstaande visie op jeugd, werken met onze kinderen en jonge mensen, waarbij we hen als volwaardig willen zien. Dit doen we beschermend en met aandacht, vanuit het uitgangspunt dat jeugdverzorging zielsverzorging is. Binnen de jeugdverzorging willen we jeugd helpen om na te denken over levensvragen en daarop (hun) eigen antwoorden te vinden. We streven na dat het vermogen tot religieuze beleving ontwikkeld wordt en dat jeugd zich thuis voelt in onze cultuur.

b. Profiel jeugdverzorgers

Met jeugdverzorger wordt bedoeld: een vrijwilliger in Het Apostolisch Genootschap, die door de voorganger is gevraagd de geestelijke verzorging van jeugd binnen Het Apostolisch Genootschap op zich te nemen. In eerste instantie is de jeugdverzorger degene die jeugd op jeugdkringen begeleidt. Ook het middelpunt jongste jeugd en dirigenten van kinder-, meisjes- en jeugdkoren zijn jeugdverzorgers. Daarnaast worden de verzorgers van de jongste jeugd, verzorgers van kindererediensten en vrijwilligers die minderjarigen tijdens gelegenheden begeleiden, tijdens het uitvoeren van hun taak als jeugdverzorger beschouwd. De jeugdverzorger is in beginsel gewoon lidmaat¹ van Het Apostolisch Genootschap, onderschrijft de doelstellingen en de visie van het genootschap, is actief betrokken in de gemeenschap en bij de realisering van de visie.

c. Taken jeugdverzorgers

De jeugdverzorger is samen met de voorganger en de plaatselijk coördinator jeugd [PCJ] verantwoordelijk voor de plaatselijke jeugdverzorging. Hieronder staat puntsgewijs beschreven wat de inhoud vormt van de taak van een jeugdverzorger.

De jeugdverzorger

- bereidt (gezamenlijk) kringsamenkomsten voor aan de hand van het curriculum (de themabladen).
- verzorgt (moderne) activiteiten met de jeugd, die binnen de jeugdverzorging plaatsvinden.
- werkt aan persoonlijk contact en vriendschap met en tussen de jeugd.
- creëert een veilige kring, waar de jeugdige zich prettig, erkend en niet buitengesloten voelt.
- meldt de voortgang op de kring terug aan de PCJ.
- onderhoudt en versterkt het contact met de ouders van de jeugd op de desbetreffende kring en maakt hen deelgenoot van de geboden verzorging. De PCJ ondersteunt hierin.

d. Organisatie jeugdverzorging

Jeugdverzorging vindt in eerste instantie plaats tijdens kringsamenkomsten in de plaatsen van samenkomst. Daarbij is sprake van een zekere regelmaat, zoals elke week of maand samenkomen. De kringsamenkomsten worden begeleid door jeugdverzorgers en zijn georganiseerd rondom ontwikkelings- en leeftijdsfasen. Om tot verdieping te komen is het wenselijk dat er gewerkt wordt rondom een thema of gespreksonderwerp. Er zijn jaarlijks ook enkele landelijke en regionale bijeenkomsten voor de jeugd.

e. Kernkwaliteiten

Kernkwaliteiten zijn eigenschappen die tot de kern van een persoon behoren; ze doordringen de hele mens. Voor jeugdverzorgers gelden enkele algemene kernkwaliteiten:

- De intrinsieke houding om een apostolisch mens te zijn:
Het betreft hier onze waarden om liefdevol, barmhartig, inspirerend, mededogend, trouw en vergevingsgezind te willen zijn, het elkaar nabij willen zijn en het creëren van verbondenheid en vriendschap.

¹ De term 'in beginsel' geeft de voorganger de ruimte eventueel ook jeugdlidmaten of een sympathisant in te schakelen, mits zij in houding en gedrag laten blijken de doelstellingen en visie van het genootschap te onderschrijven en actief betrokken zijn in de gemeenschap en bij de realisering van de visie.

- De gezindheid willen uitdragen in de geloofsgemeenschap:
Het apostolisch gedachtegoed overdragen en vertalen naar toepassing in het dagelijks leven, waarbij er zichtbare overeenstemming is tussen woord en daad door te doen wat je zegt en te zeggen wat je doet. Het doen verheffen van situaties die om aandacht vragen door op bemoedigende wijze de jeugd ondersteuning en perspectief te bieden.

f. Attitude

Met het begrip 'attitude' wordt bedoeld: een houding, een denkwijze, een opstelling. Voor jeugdverzorgers worden de volgende attitudes geadviseerd:

- betrokken zijn;
- een samenwerkende instelling hebben;
- leergierig, ontwikkelingsgericht zijn;
- open, toegankelijk zijn;
- authentiek, 'echt' zijn;
- affiniteit/aansluiting hebben met de leeftijdsgroep.

g. Kwaliteiten

Met het begrip kwaliteiten wordt bedoeld: ontwikkelbare vermogens om op adequate, doelbewuste wijze taken die essentieel zijn voor een functie, te verrichten. Voor jeugdverzorgers wordt het hebben van de volgende kwaliteiten geadviseerd:

- gesprekken kunnen voeren met jeugd;
- kunnen werken met het curriculum;
- (kunnen) omgaan met vertrouwelijke informatie en bijzondere situaties;
- een fysieke en mentale veilige omgeving (kunnen) bieden;
- het vermogen en de bereidheid hebben om zich in te (kunnen) leven in gevoelens van jeugd;
- weten wat er leeft in de wereld, een brede en genuanceerde kijk op het leven hebben.

3. Gedragscode en handelingsadviezen

Gedragscode voor het werken met jeugd in Het Apostolisch Genootschap.

3.1 Op wie de gedragscode van toepassing is

Deze gedragscode is in de eerste plaats van toepassing op al degenen die als jeugdverzorger bij de jeugdkringen werken (inclusief de dirigent van het kinder-, meisjes- of jeugdkoor en het middelpunt van de verzorging van de jongste jeugd). Tevens is de gedragscode van toepassing op degenen die als verzorger van de jongste jeugd zijn ingeschakeld of als verzorger van een kindereredienst fungeren. Zij worden voor die werkzaamheden als jeugdverzorger in de zin van deze handreiking beschouwd.

Daarnaast kan de gedragscode van toepassing worden verklaard op vrijwilligers die minderjarigen begeleiden tijdens gelegenheden als uitgaansdagen, kampeerweekeinden, Zoefweken, reizen in het kader van het Tunesiëproject, etc. Aan deze vrijwilligers wordt deze gedragscode persoonlijk uitgereikt. Voor een rol als begeleider kan tevens een verklaring omtrent het gedrag worden gevraagd.

3.2 Grenzen aan het werken als jeugdverzorger

Jeugdverzorger hebben te maken met verschillende grenzen:

- wettelijke grenzen, die voor elke burger gelden en vastgelegd zijn in wetboeken;
- professionele grenzen, die bepaald worden door wat iemand wel en niet mag. Hierbij gaat het meestal om specifieke handelingen, die alleen mogen of zouden moeten worden verricht, als met succes een bepaalde opleiding is genoten en er formele bevoegdheid is te handelen;
- persoonlijke grenzen: wat iemand wel of niet (aan-) kan;
- morele grenzen: wat wij met elkaar vinden wat wel of niet mag of kan.

3.2.1. Wettelijke grenzen, geheimhouding en plicht tot melding

Het is waarschijnlijk overbodig te zeggen dat de jeugdverzorger in het contact met kinderen zelf geen wettelijke grenzen mag overschrijden. Het gaat om grenzen zoals die onder meer zijn vastgelegd in het Wetboek van Strafrecht, maar ook in bijzondere wetten, zoals de Opiumwet. Ook waakt de jeugdverzorger ervoor dat de aan hem toevertrouwde jeugdigen die grenzen niet overschrijden tijdens en rondom de activiteiten waar hij (mede-) verantwoordelijk voor is.

De jeugdverzorger is volgens de statuten van Het Apostolisch Genootschap geen geestelijk verzorger. Dat betekent dat een jeugdverzorger geen wettelijke geheimhoudingsplicht heeft ten aanzien van zaken die hem door een jeugdige als geheim worden toevertrouwd.

Niettemin kan de jeugdverzorger op morele gronden een plicht voelen de hem door een minderjarige toevertrouwde informatie niet door te geven aan bijvoorbeeld ouders en/of de voorganger. In verband met de bescherming van de jeugdige zelf kan het (afhankelijk van bijzondere situaties) echter nodig zijn de informatie wel met iemand te bespreken. De hierna onder 3.3. beschreven handelingsadviezen bieden hiervoor handvatten.

3.2.2. Professionele grenzen

Jeugdverzorger komen door hun relatie met jeugdigen soms in situaties waarin sprake is van een vorm van 'bijstaan' in bijzondere levenssituaties (ziekte, rouw, psychisch welzijn, etc.). Jeugdverzorger zullen in die situaties jeugdigen aandacht willen geven en hen vooral willen troosten en bemoedigen. Het is wel goed te beseffen dat in bepaalde situaties deskundige hulpverleners (arts, psycholoog, maatschappelijk werker) moeten worden ingeschakeld. De jeugdverzorger heeft door de relatie met de jeugdige mede een signaleringsfunctie voor situaties waarin dat het geval zou kunnen zijn en zal dan direct de voorganger raadplegen. De voorganger zal dan contact zoeken met de ouders. Bij twijfel kan de vertrouwenspersoon worden geraadpleegd.

3.2.3. Persoonlijke grenzen

Voor een jeugdverzorger is het van belang dat hij zijn persoonlijke grenzen kent en in acht neemt. Dit om te voorkomen dat hij bij zijn werkzaamheden in situaties belandt die hij lichamelijk en/of geestelijk niet aankan. Mocht de jeugdverzorger daarover twijfel hebben, dan kan hij raad vragen aan de voorganger.

3.2.4. Morele grenzen

Jeugdverzorger spreken en handelen vanuit zichzelf en toetsen voortdurend aan eigen, apostolisch geïnspireerde, moraal en gevoel, waardoor eigen grenzen duidelijk worden.

In contact met jeugd ontmoeten zij de moraal en gevoelens van de ander. Inzichten en ervaringen kunnen aanleiding geven om de eigen grenzen te verleggen.

Jeugdverzorger zijn actief 'in opdracht' van het genootschap. Dan bestaan de eigen grenzen nog steeds, maar er komen vanuit het genootschap grenzen bij. Deze grenzen

geven aan, wat jeugdverzorging al dan niet inhoudt. Door te handelen binnen deze grenzen worden te grote verschillen tussen de zorg van jeugdverzorgers vermeden en worden geen verkeerde verwachtingen gewekt bij broeders, zusters en jeugd.

De ervaring leert dat jeugdverzorgers vaak te maken hebben met twee grenzen: 'Hoe ga ik om met in vertrouwen verkregen informatie?' en 'Welke grenzen moet ik hanteren voor mijzelf of namens Het Apostolisch Genootschap binnen mijn opdracht als jeugdverzorger?'

Hierna worden regels gegeven die kunnen helpen om in concrete situaties grenzen te bepalen.

Uitgangspunt voor de jeugdverzorger of de vrijwilliger is, dat hij zijn taak naar eer en geweten vervult, de apostolische waarden hooghoudt, het gedachtegoed van Het Apostolisch Genootschap actief ondersteunt en zich houdt aan de afspraken zoals verwoord in deze gedragscode.

Van een jeugdverzorger wordt verwacht dat hij:

1. **zorgvuldig** is in zijn benadering van broeders, zusters en jeugd;
2. **betrouwbaar** is binnen en buiten het genootschap;
3. **respect** toont, in woord en daad, voor de rechten en waarde van ieder;
4. **integer** handelt binnen de grenzen van zijn bevoegdheid;
5. **vertrouwelijke informatie** geheimhoudt;
6. **minderjarigen** beschermt en tot voorbeeld dient;
7. **seksuele intimiteiten** met jeugd vermijdt;
8. **pesterij en vervelend gedrag** niet toestaat van anderen en van zichzelf;
9. **telefoon- en internetverkeer** volgens afgesproken regels afhandelt;
10. **conflict van belangen** vermijdt en er open over is als die zich voordoen;
11. **conflict van plichten** bespreekt met de vertrouwenspersoon gedragscode;
12. **ethisch of professioneel wangedrag** meldt aan de vertrouwenspersoon gedragscode;
13. bij **bijzondere situaties**, vooraf, om raad vraagt.

Deze gedragscode is niet vrijblijvend. Een jeugdverzorger die geen acht slaat op deze gedragscode, kan door of namens de apostel worden gecorrigeerd. Dat kan in verschillende vormen: van een aanmaning of onderwijzing, ontheffing van zijn taak als jeugdverzorger tot, afhankelijk van de ernst, opzegging van het lidmaatschap van het genootschap (zie artikel 6.4. van de statuten van Het Apostolisch Genootschap). Eventueel kan aangifte bij de politie worden gedaan.

Ter verduidelijking van de genoemde gedragscodes is hierna, per code, een toelichting opgenomen. Deze toelichtingen zijn niet limitatief.

Ad 1. Zorgvuldigheid

Van een jeugdverzorger wordt verwacht dat hij:

1. ervoor zorgt dat zijn eigen gedrag en bedoelingen het welzijn van de gemeenschap bevorderen en een voorbeeld zijn van de sterke morele traditie van Het Apostolisch Genootschap;
2. zijn positie niet gebruikt om onredelijke of onpassende macht uit te oefenen, zoals misleiding, manipulatie, exploitatie of intimidatie;
3. zorgvuldig omgaat met het verschil in relaties in het kader van de jeugdverzorging en privérelaties;
4. zorgt voor de kwaliteit van de relatie en de inhoud van gesprekken met jeugdigen en ouders;
5. niet intervenueert wanneer professionele hulp wordt geboden.

Ad 2. Betrouwbaarheid

Van een jeugdverzorger wordt verwacht dat hij:

1. betrouwbaar is in toezeggingen en afspraken, opdat het aanzien van de jeugdverzorger niet wordt geschaad;
2. betrouwbaar is in zijn contacten binnen en buiten het genootschap.

Ad 3. Respect

Van een jeugdverzorger wordt verwacht dat hij:

1. respect toont voor de rechten en waarde van iedere jeugdige;
2. een klankbord biedt aan jeugd, individueel of in groepen, op een manier die de rechten van elke jeugdige beschermt en respecteert;
3. zich onthoudt van taalgebruik of handelen dat de persoonlijke of lichamelijke integriteit van degene die hij verzorgt, kan aantasten of schaden;
4. bij zijn verzorging uitgaat van de autonomie en zelfbeschikking van de jeugdige, in overeenstemming met diens lichamelijke en geestelijke omstandigheden.

Ad 4. Integriteit

Van een jeugdverzorger wordt verwacht dat hij:

1. scherp de grenzen van zijn taak in het oog houdt en zich niet begeeft op terreinen die buiten zijn taak als jeugdverzorger vallen;
2. gesprekken met jeugd niet op tijden en plaatsen houdt die tot verwarring kunnen leiden over de aard van de relatie met de persoon die verzorgd wordt;
3. geen geschenken geeft aan jeugd zonder toestemming vooraf van de ouders of voogd en van de voorganger;
4. terughoudend is bij het aannemen van giften en geschenken van ouders of jeugd voor zichzelf. Uiteraard wordt hier niet bedoeld dat de jeugdverzorger geen blijk van waardering (bosje bloemen o.i.d.) zou mogen aannemen.

Ad 5. Omgang met minderjarigen

Van een jeugdverzorger wordt verwacht dat hij:

1. zich bewust is van zijn kwetsbaarheid en die van anderen, als hij, als enig persoon, met jeugd werkt en daarom een teambenadering toepast bij activiteiten met jeugd: dat betekent dat een jeugdverzorger zich in beginsel niet alleen met een minderjarige in een afgescheiden ruimte begeeft c.q. verblijft;
2. zich ervan verzekert dat er toezicht is op de gebruikte ruimten en faciliteiten;
3. ouders aanmoedigt betrokkenheid te tonen bij samenkomsten waaraan hun kinderen deelnemen;
4. als een kind t/m de eerste jeugdkring aan het eind van een samenkomst vertrekt, hem uitsluitend zal overdragen aan zijn ouder(s), voogd of een andere persoon die daarvoor door zijn ouder(s) of voogd gevraagd is;
5. een-op-eensessies met minderjarigen op een plaats en tijd organiseert die te rechtvaardigen en sociaal en moreel acceptabel zijn. Hij zal de lengte en het aantal ontmoetingen beperkt houden, zal, waar van toepassing, verwijzen en zal, in overleg met de desbetreffende, de ouders informeren dat ontmoetingen plaatsvinden;
6. kinderen passende blikken van genegenheid zal geven. Aanraken moet passend bij de leeftijd zijn en moet gebaseerd zijn op de behoefte van de minderjarige en niet op die van de volwassene. Fysiek contact met jeugd kan verkeerd worden geïnterpreteerd en vragen oproepen. Als een jeugdverzorger vragen heeft over het geven van blikken van genegenheid aan een minderjarige, moet hij daarover praten met zijn voorganger of met een volwassene die gekwalificeerd is om er een mening over te geven;

7. geen minderjarigen vervoert zonder toestemming van hun ouders of voogd en hen rechtstreeks naar hun bestemming vervoert, zonder onderbrekingen waarvoor geen toestemming is verleend;
8. als hij in een zeldzaam geval van nood voor een minderjarige voor onderdak moet zorgen in verband met het welzijn van het kind, onverwijld de raad voor de kindbescherming informeert of handelt in het kader van zorgvuldige hulpverlening. Bij het laatste schrijft de wet voor dat een onverwijld melding dat hulp wordt verleend plus de onverwijld bekendmaking van de identiteit van de hulpverlener en de plaats van verblijf aan de ouder(s) of voogd bekendgemaakt wordt, e.e.a. overeenkomstig de hierna beschreven handelingsadviezen;
9. voorzichtigheid betracht bij communicatie via e-mail of internet met minderjarigen;
10. ouders zo spoedig mogelijk informeert over onbeheerst of ongebruikelijk gedrag van hun kinderen en dit aan de desbetreffende kinderen laat weten;
11. kinderen niet fysiek disciplineert om hun gedrag te beïnvloeden. Geen enkele vorm van fysieke druk is acceptabel, ook niet als bestraffing of correctie van ongepast gedrag, behalve als dit nodig is om te voorkomen dat een kind zichzelf of anderen wat aandoet;
12. niet met minderjarigen spreekt op een manier die als minachtend of vernederend zou kunnen worden geïnterpreteerd;
13. geen seksueel expliciet of moreel verwerpelijk materiaal bij zich heeft in het bijzijn van jeugd. Zulk materiaal bestaat uit, maar is niet beperkt tot, tijdschriften, video-, film- en geluidsopnames, computersoftware en -spellen, of geprint materiaal;
14. onderwerpen van gesprek of discussie, woordgebruik of enige vorm van interactie of bezigheid nalaat die niet in de aanwezigheid van ouders of een verantwoordelijke volwassene zouden kunnen worden besproken of zouden kunnen plaatsvinden;
15. geen gezondheidsrisico's voor jeugd veroorzaakt (bijvoorbeeld: door besmettelijke ziektes of roken in de nabijheid van kinderen).

Ad 6. Seksuele intimiteit

Van een jeugdverzorger wordt verwacht dat hij:

1. beschuldigingen van seksueel misbruik serieus neemt en meldt aan de vertrouwenspersoon gedragscode en bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (dit kan anoniem) als het een minderjarige betreft, e.e.a. overeenkomstig de hierna beschreven handelingsadviezen;
2. niemand seksueel uitbuit, noch zelf aanstootgevend gedrag vertoont;
3. geen seksuele intimiteiten heeft met degenen die hij verzorgt.

Ad 7. Veiligheid, voorkomen van pesterij, vervelend en/of agressief gedrag

Van een jeugdverzorger wordt verwacht dat hij:

1. voor jeugd een veilige omgeving schept; dat betekent dat hij jeugd fysiek, geestelijk, schriftelijk of mondeling niet pest en pesterij door anderen niet tolereert. Pesterij kan zich ook voordoen in allerlei subtiele vormen, zoals als de spot drijven met een ander of negeren van een ander;
2. een signaleringsfunctie heeft voor vermoed misbruik of verwaarlozing van minderjarigen en volwassenen, e.e.a. overeenkomstig de hierna beschreven handelingsadviezen;
3. bij het doen van spelletjes, opdrachten, etc. geen onnodige risico's voor het welzijn of de gezondheid van jeugdigen in het leven roept.

Ad 8. Telefoon- en internetverkeer

Van een jeugdverzorger wordt verwacht dat hij:

1. geen telefoongesprekken met jeugd op geluidsdragers vastlegt;
2. vertrouwelijke telefoongesprekken met broeders, zusters en jeugd zodanig voert dat ze niet kunnen worden afgeluisterd of beluisterd;

3. geen wetenswaardigheden over of afbeeldingen van jeugdigen zal publiceren zonder toestemming van de betrokken jeugdige en ouders.

Ad 9. Conflict van belangen

Van een jeugdverzorger wordt verwacht dat hij:

1. situaties vermijdt die kunnen leiden tot een schijn van conflict van belangen; van een conflict van belangen is sprake als de onpartijdige en objectieve uitoefening van zijn taak in het geding is;
2. de voorganger informeert als zich een reëel of potentieel conflict van belangen voordoet en met hem overlegt hoe een schijn van conflict van belangen kan worden vermeden.

Ad 10. Ethisch of professioneel wangedrag

Van een jeugdverzorger wordt verwacht dat hij

1. in zijn levenshouding blijkt geeft apostolische waarden hoog te achten en wangedrag in de hoedanigheid van een jeugdverzorger meldt aan de vertrouwenspersoon gedragscode;
2. raad vraagt aan zijn voorganger, districtsvoorganger of aan de vertrouwenspersoon gedragscode als er onzekerheid is of als een situatie of gedraging in strijd is met deze code of andere religieuze, morele of ethische principes;
3. als er een aanwijzing is voor onwettige handeling door een jeugdverzorger, onmiddellijk de vertrouwenspersoon gedragscode inlicht en na overleg met hem, indien van toepassing, de juiste instanties;
4. begrijpt dat het nalaten van melding van verdenking van misbruik bij de juiste instanties volgens de wet onacceptabel is.

3.3 Handelingsadviezen bijzondere situaties, zoals kindermishandeling en huiselijk geweld

Dit onderdeel beschrijft bijzondere situaties die mogelijk niet veel zullen voorkomen, maar wel kunnen voorkomen binnen gemeenschappen van mensen, ook binnen een georganiseerd verband als Het Apostolisch Genootschap. Het is geschreven om jeugd in alle opzichten de veilige plaats te bieden die aan onze geloofsvisie verbonden is.

Bij het schrijven van dit onderdeel is gebruik gemaakt van het stappenplan kindermishandeling en huiselijk geweld voor beroepskrachten, dat in oktober 2010 is opgesteld door o.a. Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam en het Advies- en meldpunt Kindermishandeling Jeugdzorg Noord-Holland.

Nu zijn degenen die binnen ons genootschap werken met jeugdigen en hun ouders over het algemeen geen beroepskrachten, maar bepaalde situaties zijn zodanig vergelijkbaar met die waarmee beroepskrachten (bijv. in het onderwijs) te maken kunnen krijgen, dat het goed is kennis te dragen van enkele van de belangrijkste handelingsadviezen uit het stappenplan, aangevuld met informatie over hoe e.e.a. binnen ons genootschap is georganiseerd.

3.3.1. Definities

De Wet op de jeugdzorg definieert kindermishandeling als volgt:

Kindermishandeling is elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of onvrijheid staat, actief of passief opdringen waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden

berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. (Artikel 1 sub m, Wet op de jeugdzorg, 2005)

Als definitie van huiselijk geweld wordt aangesloten bij de omschrijving die de overheid hanteert:

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging.

Kindermishandeling uit zich in verschillende vormen, die gelijktijdig kunnen voorkomen. De belangrijkste vormen zijn geweld, verwaarlozing, seksueel misbruik, exploitatie, schending van zelfbeschikking en het syndroom Münchhausen bij Proxy (een volwassene die bij een kind ziekteverschijnselen nabootst, verergert, veroorzaakt of verzint, vanuit een ziekelijke behoefte aan aandacht van artsen en hulpverleners).

3.3.2. Wat te doen?

Indien u in uw relatie met een kind iets opvalt wat op kindermishandeling of huiselijk geweld kan duiden, probeert u de opgevangen signalen zo objectief mogelijk te beschrijven.

Het kan bijvoorbeeld zijn dat het kind u iets vertelt dat u doet vermoeden dat er iets aan de hand is of dat u een bepaalde gedragsverandering ziet die u niet goed kunt plaatsen, zoals teruggetrokken gedrag, extreme zenuwachtigheid of veel aandacht vragen op een vreemde manier. Ook kan er sprake zijn van onverklaarbare blauwe plekken, schaafwonden, wallen onder de ogen of psychosomatische klachten (buikpijn, hoofdpijn, misselijkheid, etc.). Ook gedrag van een medejeugdverzorger of een ander lid van de gemeenschap jegens een kind kan reden zijn u zorgen te maken. Er zijn uiteraard nog andere signalen mogelijk.

Mocht u op grond van bepaalde signalen zorgen over een kind hebben, spreek er dan eerst over met uw voorganger. Mocht de voorganger met u van mening zijn dat hetgeen u is opgevallen serieus te nemen is, dan dient hij contact op te nemen met de vertrouwenspersoon gedragscode. De vertrouwenspersoon gedragscode kan de voorganger en uzelf van advies dienen voor wat betreft de verdere acties die ondernomen dienen te worden. Indien nodig wordt contact gelegd met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK), onderdeel van Bureau Jeugdzorg.

Mocht er sprake zijn van een acute situatie, waarin u het consulteren van de voorganger en de vertrouwenspersoon niet kunt afwachten, neem dan onmiddellijk zelf contact op met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. Het algemene telefoonnummer van de AMK's in Nederland is 0900-1231230. Zij verwijzen mogelijk door naar een AMK in de omgeving.

In tegenstelling tot jeugdverzorgers hebben geestelijk verzorgers (dienenden, priesters, voorgangers, districtsvoorgangers, landelijke voorgangers en apostel) een wettelijke geheimhoudingsplicht ten aanzien van hetgeen hun in hun 'ambt' is toevertrouwd door een lid van de gemeenschap. Een vermoeden van kindermishandeling, huiselijk geweld of een ander strafbaar feit waardoor de lichamelijke of geestelijke integriteit van jeugdigen in het geding komt, dient ertoe te leiden dat zij op grond van overmacht hun wettelijke geheimhoudingsplicht dienen te doorbreken en toch melding of aangifte dienen te doen bij een AMK en/of de politie.

Hoewel jeugdverzorgers niet te maken hebben met een wettelijke geheimhoudingsplicht kunnen zij zich 'moreel' verplicht voelen de door ouders en kinderen toevertrouwde informatie ('beloofd u het niet door te vertellen ...') niet aan anderen kenbaar te maken. Ook voor hen geldt dat zij deze morele plicht moeten doorbreken als het belang van de jeugdige zwaarder moet wegen dan deze geheimhoudingsplicht.

Zowel de geestelijk verzorgers als de jeugdverzorgers kunnen in nijpende situaties bij de vertrouwenspersoon advies inwinnen (zie voor personalia, taak- en functiebeschrijving: www.apgen.nl/organisatie/vertrouwenspersoon).

Verklarende woordenlijst

Conflict van belangen	Van conflict van belangen is sprake wanneer een jeugdverzorger zichzelf, of met hem verwante of op andere wijze gelieerde personen, direct of indirect voordelen kan verschaffen of de onpartijdige en objectieve uitoefening van zijn functie in het geding is.
Conflict van plichten	In een situatie van conflict van plichten bestaat er bij een jeugdverzorger gewetensnood. Er bestaat een conflict tussen enerzijds de morele plicht te zwijgen en anderzijds de drang tot bescherming van een ander zwaarwegend belang.
Gedragscode	Een niet vrijblijvende beschrijving van de handelwijze van een jeugdverzorger.
Gewoon lidmaat	Gewoon lidmaat van Het Apostolisch Genootschap is ieder die de missie en het doel van het genootschap onderschrijft en als lidmaat is aangenomen door middel van een schriftelijke verklaring (confirmatie).
Ongewenst gedrag	Gedrag dat afwijkt van hetgeen in de gedragscode is omschreven.
Vertrouwenspersoon gedragscode	Een onafhankelijk persoon binnen Het Apostolisch Genootschap aan wie ongewenst gedrag in vertrouwen kan worden gemeld en bij wie informatie en advies kan worden ingewonnen betreffende de gedragscode. Voor personalia, taak- en functiebeschrijving zie: www.apgen.nl/organisatie/vertrouwenspersoon .

© 2014 Het Apostolisch Genootschap
Postbus 116
3740 AC Baarn
info@apgen.nl
www.apgen.nl
't Hoogt 4, Baarn
T 035 548 8777
F 035 548 8769